

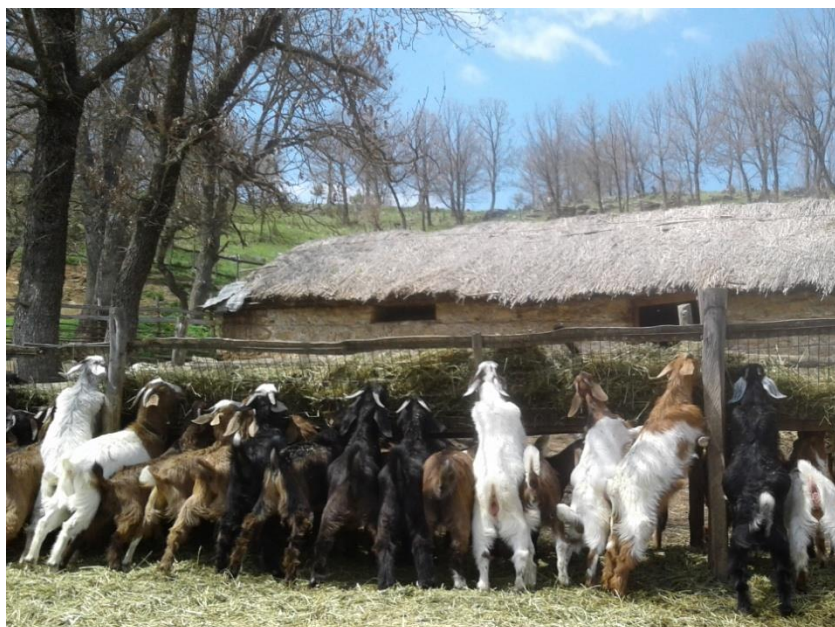

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Σχολή Επιστημών Υγείας - Τμήμα Κτηνιατρικής-Εργαστήριο Μικροβιολογίας και Παρασιτολογίας

Σ.8 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΚΥΛΩΝ ΦΥΛΑΞΗΣ ΚΟΠΑΔΙΩΝ (ΣΦΚ)- LIFE ARCPROM (LIFE18 NAT / GR / 000768)

ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΦΚ

"Βελτίωση των όρων συνύπαρξης της καφέ αρκούδας και του ανθρώπου σε τρία Εθνικά Πάρκα της Ελλάδας (Πρεσπών, Β.Πίνδου, Οροσειράς Ροδόπης) και σε ένα της Ιταλίας (Majella)"

Δράση : C.8 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΚΥΛΩΝ ΦΥΛΑΞΗΣ ΚΟΠΑΔΙΩΝ (ΣΦΚ)

Γενικά:

Οι ζημιές από λύκο και αρκούδα στην Ελλάδα αποτελούν ένα υπαρκτό πρόβλημα, δεν είναι όμως κάτι καινούργιο. Περιοχές με έντονο ανάγλυφο και πυκνή βλάστηση που δυσχεραίνουν την επιτήρηση και συγκέντρωση του κοπαδιού εμφανίζουν, συχνές ζημιές. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος (πρόληψη) των ζημιών στην κτηνοτροφία δεν υπάρχει μια και μοναδική μέθοδος, ο συνδυασμός μεθόδων είναι πιο αποτελεσματικός.

Οι επιθέσεις των μεγάλων σαρκοφάγων μπορούν να ελεγχθούν με την εφαρμογή συγκεκριμένων διαχειριστικών πρακτικών αλλά και με τη χρήση μέτρων πρόληψης όπως οι σκύλοι φύλαξης κοπαδιών. Οι σκύλοι φύλαξης κοπαδιών χρησιμοποιούνται εδώ και αιώνες για την προστασία κτηνοτροφικών ζώων από επιθέσεις μεγάλων σαρκοφάγων και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της κτηνοτροφίας στις χώρες της νότιας Ευρώπης και ιδιαίτερα στη χώρα μας. Ένας καλός σκύλος φύλαξης κοπαδιού είναι αυτός που μένει πάντα με το κοπάδι, τόσο κατά τη διάρκεια της βόσκησης την ημέρα, όσο και όταν τα ζώα μπαίνουν στο μαντρί για το βράδυ. Οι σκύλοι αυτοί αντιλαμβάνονται πάντα την προσπάθεια κάποιου άλλου ζώου να προσεγγίσει το κοπάδι.

Η προστατευτική τους συμπεριφορά απέναντι στα κτηνοτροφικά ζώα είναι αποτέλεσμα τόσο της σωστής τους αναπαραγωγής (διατήρηση των χαρακτηριστικών της φυλής), αλλά και της εφαρμογής τεχνικών εξοικείωσης και ανάπτυξης δεσμών με τα παραγωγικά ζώα (αιγοπρόβατα, βοοειδή κ.ά). Οι σκύλοι φύλαξης κοπαδιών αντιλαμβάνονται κάθε προσπάθεια των θηρευτών να πλησιάσουν το κοπάδι και γαυγίζοντας ειδοποιούν τον βοσκό. Οι σκύλοι αυτοί αντιμετωπίζουν τα ίδια τους θηρευτές, ενώ και μόνο η παρουσία τους μπορεί να κρατήσει τους θηρευτές μακριά από το κοπάδι, χωρίς να χρειαστεί να έρθουν σε άμεση επαφή μαζί τους. Είναι πολύ ανεξάρτητοι- δεν χρειάζονται την παρουσία του βοσκού ούτε τη συνεχή του επίβλεψη. Είναι γενικά μεγαλόσωμοι σκύλοι γιατί θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τις επιθέσεις των θηρευτών (ενός ή περισσοτέρων).

Συνήθως δεν συγκεντρώνουν αυτά το κοπάδι. Δεν δαγκώνουν, δεν οδηγούν και δεν γαυγίζουν στο κοπάδι.

Βασικός στόχος της δράσης αποτέλεσε η χορήγηση ελληνικών φυλών ποιμενικών σκύλων φύλαξης κοπαδιού και η δημιουργία δικτύου κτηνοτρόφων κατόχων σκύλων στις περιοχές του έργου Εθνικό Πάρκο Πρεσπών κ Ροδόπης. Η αντιμετώπιση του φαινομένου των απωλειών που υφίστανται οι παραγωγοί ζωικού κεφαλαίου (κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι) και ο περιορισμός της έντασης των συγκρούσεων με τα μεγάλα σαρκοφάγα (αρκούδα, λύκος) τόσο στην περιοχή ευθύνης των παραπάνω Φορέων Διαχείρισης όσο και την ευρύτερη περιοχή αποτελεί σημαντική πρόκληση για τους φορείς που καλούνται να αντιμετωπίσουν και να διαχειριστούν την κατάσταση.

Ενδεικτική μεθοδολογία

Το προσωπικό του Τμήματος Κτηνιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας σε άριστη συνεργασία με τους Φορείς Διαχείρισης Πρεσπών, Ροδόπης και τον συντονιστή εταίρο ΚΑΛΛΙΣΤΩ συγκέντρωσε όλα τα διαθέσιμα δεδομένα που θα συνδράμουν στην ανάπτυξη και υλοποίηση της δράσης. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν μηνιαίες επισκέψεις και εργασίες πεδίου στις περιοχές του έργου, για την επιλογή, αξιολόγηση και συμμετοχή κτηνοτρόφων στο δίκτυο ανταλλαγής ελληνικών φυλών σκύλων φύλαξης. Η διαδικασία και η αξιολόγηση περιλάμβανε συγκεκριμένα κριτήρια όπως:

- το σύνολο και τη συχνότητα των επιθέσεων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση
- τη διάθεση του παραγωγού για την ένταξη του στο μέτρο
- τη παροχή δέσμευσης εκ μέρους του για την ενδεδειγμένη ανατροφή και εκπαίδευση του σκύλου/ων και τη δυνατότητα συνεργασίας με το προσωπικό εκπόνησης του προγράμματος αλλά και του φορέα διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών & Ροδόπης σε ζητήματα εκπαίδευσης, ανταλλαγής, συζεύξεων κλπ.
- Η επιλογή των νεαρών σκύλων πραγματοποιήθηκε βάσει μορφολογικών χαρακτηριστικών, απουσίας δυσμορφιών, καλής υγείας και βασικών χαρακτηριστικών συμπεριφοράς από την ομάδα του Τμήματος Κτηνιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

- Η χορήγηση των σκύλων έγινε σε νεαρή ηλικία (1.5-2 μηνών).

Δημιουργία χωρικής βάσης δεδομένων και παρακολούθησης της δράσης C8

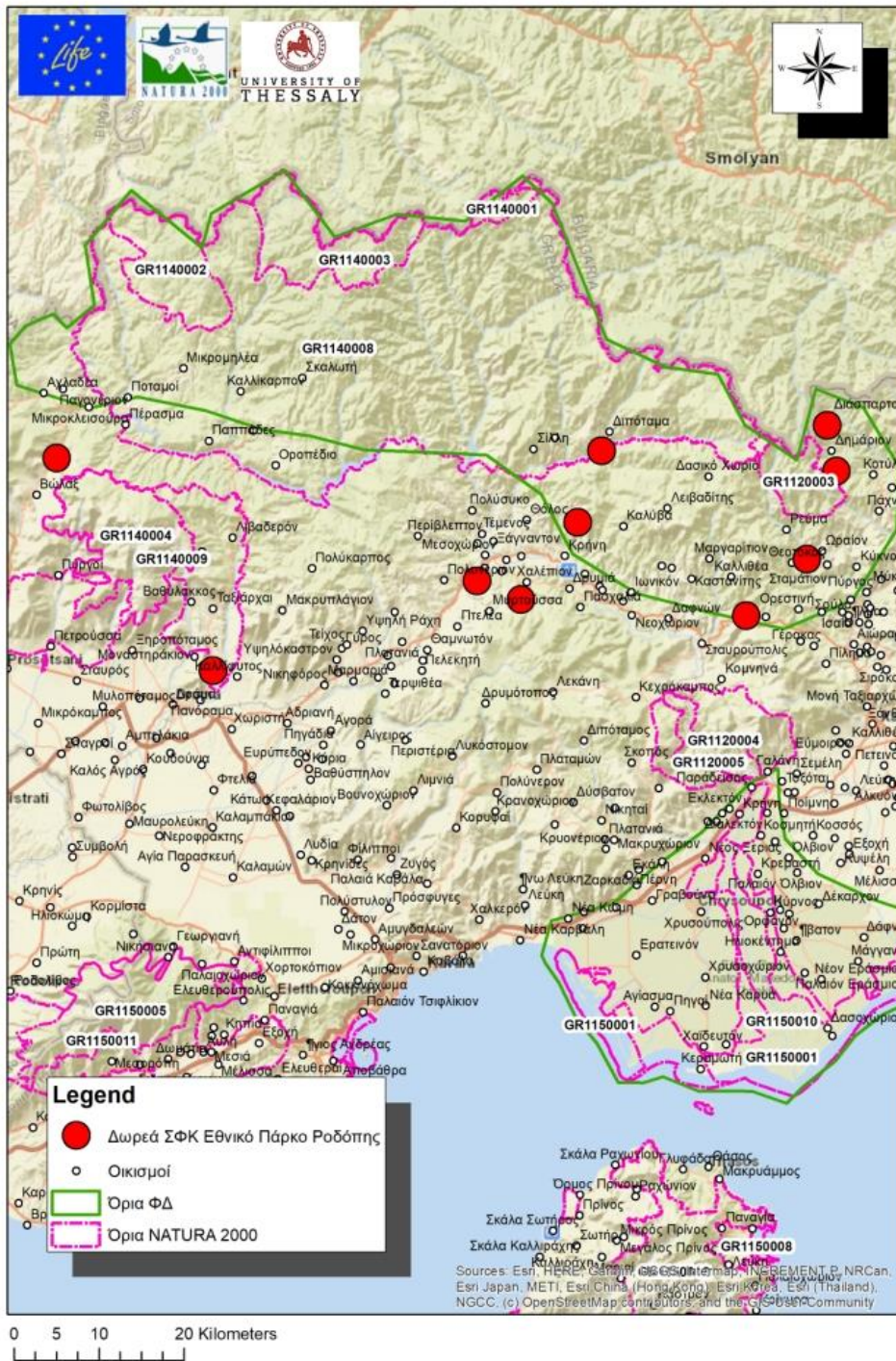
Αρχικά, πραγματοποιήθηκε εισαγωγή των στοιχείων πεδίου που ελήφθησαν με GPS πλοηγούς χειρός (Garmin GPS Map 60 και Garmin e-trex) στη γεωβάση δεδομένων του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας & Παρασιτολογίας του Τμήματος Κτηνιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ώστε να γίνει χωρική σύνδεση με άλλα χαρτογραφικά υπόβαθρα. Τα στοιχεία πεδίου (δειγματοληψία, αξιολόγηση ΣΦΚ κλπ) στην περιοχή του έργου από τη GPS μορφή σε Χ και Υ συντεταγμένες μετατρέπονταν σε σημειακά αρχεία (vector point files) για την κάθε κτηνοτροφική εκμετάλλευση ξεχωριστά με την βοήθεια του Map Source του Ozi Explorer και του TopoNavigator 5.0. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε κατηγοριοποίηση των συντεταγμένων Χ και Υ του κάθε στίγματος σε ξεχωριστά Excel spread sheets. Τέλος, γινόταν εισαγωγή των πρωτογενών δεδομένων πεδίου στο ArcGIS 10.1 και εν συνεχεία μετατρέπονταν σε μόνιμα ψηφιακά αρχεία, επιτρέποντας να παραχθούν θεματικοί χάρτες παρακολούθησης αλλά και συσχέτισης της δράσης C8 με άλλες δράσεις του έργου. Όλα τα ψηφιακά επίπεδα πληροφορίας παρήχθησαν με τη βοήθεια του ArcToolbox και γεωαναφέρθηκαν στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87. Το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε είναι το ArcGIS Desktop10.1 (ESRI, Redlands, CA, USA) με τις τρεις εφαρμογές του (ArcMap, ArcCatalog, ArcToolbox).

Αποτελέσματα

Από την αρχή του έργου 1/10/2019 έως 31/5/2021 έχουν δωριστεί 30 ΣΦΚ (12 αρσενικά και 18 θηλυκά) στις περιοχές του έργου, Εθνικό Πάρκο Πρεσπών και Ροδόπης.

Χάρτης 1. Περιοχές δωρεάς ΣΦΚ στο Εθνικό Πάρκο Πρεσπών

Χάρτης 2. Περιοχές δωρεάς ΣΦΚ στο Εθνικό Πάρκο Ορσειράς Ροδόπης

Βάση δεδομένων 1. Δίκτυο κτηνοτρόφων και στοιχεία χορήγησης ΣΦΚ στις περιοχές των Φορέων Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Πρεσπών και Ροδόπης

FID	FARM_ID	PHONE	REGIONAL_UNIT	VILLAGE	LIVESTOCK_SPECIES	NUMBER OF LIVESTOCK	CATEGORY
1	F.G.	238XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΛΕΥΚΩΝΑΣ ΠΕΡΣΠΩΝ	ΠΡΟΒΑΤΑ	100	ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
2	T.B.	694XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΒΡΟΝΤΕΡΟ	ΑΙΓΕΣ	500	ΜΙΚΤΗ
3	T.Y.	238XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ	160	ΑΓΕΛΑΙΑ
4	T.Y.	238XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ	160	ΑΓΕΛΑΙΑ
5	R.E.	693XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΒΟΟΕΙΔΗ	50	ΑΓΕΛΑΙΑ
6	P.S.	694XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΑΙΓΕΣ	500	ΜΙΚΤΗ
7	P..S	694XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΑΙΓΕΣ	500	ΜΙΚΤΗ
8	T.N.	697XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ	200	ΜΙΚΤΗ

9	M.O.	698XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΔΗΜΑΡΙΟ	ΒΟΟΕΙΔΗ	77	ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
10	M.O.	698XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΔΗΜΑΡΙΟ	ΒΟΟΕΙΔΗ	77	ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
11	A.N.	698XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΔΗΜΑΡΙΟ	ΒΟΟΕΙΔΗ	45	ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
12	R.A.	697XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΚΙΜΜΕΡΙΑ	ΦΑΡΜΑ_ΚΤΗΜΑ	NODATA	NODATA
13	B.H.	698XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΔΡΑΜΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ	50	NODATA
14	K.D.	694XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΒΩΛΑΚΑΣ	ΦΑΡΜΑ_ΚΤΗΜΑ	NODATA	NODATA
15	B.D.	694XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	ΦΑΡΜΑ_ΚΤΗΜΑ	NODATA	NODATA
16	N.G.	694XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ	ΦΑΡΜΑ_ΚΤΗΜΑ	NODATA	NODATA
17	P.S.	694XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΑΙΓΕΣ	500	ΜΙΚΤΗ
18	T.D.	697XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ	200	ΜΙΚΤΗ

19	T.D.	697XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ	200	ΜΙΚΤΗ
20	T.Y.	238XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ	160	ΑΓΕΛΑΙΑ
21	S.P.	690XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ	ΠΡΟΒΑΤΑ	100	ΜΙΚΤΗ
22	M.A.	697XXXXXXXX	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ	ΒΟΟΕΙΔΗ	125	ΑΓΕΛΑΙΑ
23	P.S.	694XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΑΙΓΕΣ	500	ΜΙΚΤΗ
24	P.S.	694XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΠΤΕΛΕΑ	ΑΙΓΕΣ	500	ΜΙΚΤΗ
25	I.K.	690XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΚΟΜΝΗΝΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ	200	ΜΙΚΤΗ
26	I.K.	690XXXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΚΟΜΝΗΝΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ	200	ΜΙΚΤΗ
27	M.S.	699XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΘΟΛΟΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ	60	ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
28	M.S.	699XXXXXXXX	ΔΡΑΜΑ	ΘΟΛΟΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ	60	ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

29	T.F.	697XXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΩΡΑΙΟ	ΠΡΟΒΑΤΑ	250	ΜΙΚΤΗ
30	A.D.	698XXXXXXX	ΞΑΝΘΗ	ΩΡΑΙΟ	ΑΙΓΕΣ	220	ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

